

Wet en Genade zijn geen tegenpolen

Hoe genade zich verhoudt tot de wet

Johannes schrijft in zijn evangelie:

Johannes 1:17 Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn er door Jezus Christus gekomen.

Sommigen denken dat in dit vers genade en wet *tegenover elkaar* worden gezet.

De context laat echter iets anders zien!

Johannes 1:15 Johannes getuigt van Hem [Jezus] en heeft geroepen:

Hij was het van Wie ik zei: Hij Die na mij komt, is *vóór* mij geworden [= in de geschiedenis verschijnen, ten tonele komen], want Hij was er eerder dan ik.

Johannes 1:30 Hij is het van Wie ik gezegd heb: Na mij komt een Man Die voor mij geworden is, want Hij was er eerder dan ik.

Allereerst zien we dat Jezus er dus al was *vóór* Johannes.

Johannes begint dit hoofdstuk met te vertellen dat Jezus er was vanaf het begin - als de Logos (het Woord). Door de Logos is alles geschapen (Johannes 1:3).

Zo zien we Jezus al verschijnen in de vorm van een Man of Engel **die tevens God is** (bijv. in Genesis 18 en 32 of in Richteren 2 en 6).

In het vers dat aan vers 17 vooraf gaat lezen we:

Joh. 1:16 En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en wel *genade op genade*. 17 Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn er door Jezus Christus gekomen.

Johannes bedoelt met 'genade op genade' - dat de genade met Jezus komst is toegenomen en overvloedig geworden.

Gods genade was er al in Tenach – maar de genade door het offer van Jezus kwam daar bovenop!

Genade bestond zelfs al voordat de wet er was.

Bijv.: Genesis 6:8 ... Noach vond genade in de ogen des Heren.

Zo werd Israël door genade uit Egypte verlost – pas *daarna* kwam de Tora!

God openbaarde Zijn genade ook al aan Mozes

Exodus 34:6 Toen de HEERE bij hem voorbijkwam, riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw, 7a Die goedertierenheid blijft bewijzen aan duizenden, Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft, ...

Johannes zet in 1:17 dus de wet en de genade *niet tegenover elkaar*, maar *naast elkaar*!

Misvattingen over Gods wet en Gods genade

We zetten vaker verkeerde dingen tegenover elkaar

Wél: licht - duister/donker,
rein - onrein

Niét: heilig - onheilig, (1 Samuel 21:4)
wet - genade
wet - vrijheid

Zonder wet is er geen vrijheid!

voorbeeld: de wet beschermt tegen moord en inbraak
de verkeerswet zorgt dat we allemaal rechts rijden

Je kunt zonder wet niet vrij en veilig leven!

Zonder wet is de schuld niet zichtbaar. De wet toont de schuld.

Romeinen 5:13 Voor de wet was er zonde in de wereld.
Maar zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is.

De eerste mens had slechts enkele geboden, zoals de geboden die aan Noach werden gegeven (Gen. 9) zijn hart vertelde wat goed of fout was.

Toen de Tora kwam nam de zonde toe.

Romeinen 5:20 NBV Later is de wet erbij gekomen, zodat de overtredingen toenamen;
maar waar de zonde toenam, werd ook de genade steeds overvloediger.

We moeten goed definiëren

Om goed te begrijpen waarover we het hebben moeten we eerst definiëren wat we met *wet* bedoelen.

Vaak verwarren we *wet* met *rigorisme* en *wettisisme*!

Rigorisme¹ = het uiterst streng en star toepassen van regels en normen

Wettisisme =

- a. het trachten om heil te halen uit het streng naleven van wetten en leefregels
- b. het verstrengen van bestaande wetten of het op overdreven wijze toepassen van wetten, geboden en regels. Ook worden geboden uit hun context gehaald

¹ Rigorisme is afgeleid van het Latijnse *rigor* (stijfheid, starheid, strengheid, onbuigzaamheid, hardheid). De term wordt gebruikt om starheid of strengheid aan te duiden in de politiek, wetenschap, kunst, moraal of religie.

c. het bedenken van nieuwe regels, om bestaande regels beter na te kunnen leven.

Voorbeeld 1:

Gods woord verbiedt het neerbuigen voor beelden, **dus** maken we ook maar geen foto's.

Sommigen passen wetten toe die voor een bepaalde situatie zijn bedoeld, of die **uitsluitend** voor Israël zijn of een groep binnen Israël.

Voorbeeld 2:

Het haar van de Joodse man mag niet rond worden afgeknipt, **dus** maken zij peot / peies (pea = hoek).

Leviticus 19:27 NBG Gij zult de rand van uw hoofdhaar niet rond afscheren, en gij zult de rand van uw baard niet afsnijden (LXX - je baard niet verminken).

Dit vers staat echter in een context van afgoderij en dodenverering!

De NBV plaatst het in de juiste context.

Leviticus 19:27-28 Wanneer je een dode te betreuren hebt, scheer dan het haar aan je slapen niet weg en knip geen stukken uit je baard, kerf geen tekens in je lichaam en breng geen tatoeages aan. Ik ben de HEER.

In sommige kringen leggen de mensen elkaar allemaal geboden op: raakt niet, smaakt niet, etc.

Waarom Jezus kwam

Gods wet eist de dood van de zondaar! (b.v. Ezechiël 8:4)

Jezus kwam om de straf te betalen *die de wet eist*.

Hij kwam dus om de wet: te vervullen.

Jezus kwam niet om de wet af te schaffen (Mattheüs 5:17-19),

vervullen =

- a) juist toe te passen (Jezus is daarbij ons voorbeeld)
- b) zijn volledige betekenis te geven

Een wet die niet wordt toegepast (of bewaakt) **is zonder betekenis**.

Doordat Jezus de wet vervulde is er genade voor ons!

Deze genade rechtvaardigt ons

Romeinen **GNB** 3:23 alle mensen hebben gezondigd en moeten het stellen zonder Gods heerlijke aanwezigheid. 24 Maar ze worden gerechtvaardigd louter en alleen door zijn goedheid (charis = genade, goedheid), door de bevrijding die hij gebracht heeft in Christus Jezus.

25 God heeft hem opgeofferd, en zo is hij in zijn dood het middel van verzoening geworden voor wie gelooft. God heeft zijn rechtvaardigheid getoond, door in zijn verdraagzaamheid aan de zonden uit het verleden voorbij te gaan (= niet langer toe rekenen).

▷ **Wet en genade staan dus niet tegenover elkaar!**

▷ **De wet vindt zijn doel in Christus**

Romeinen 10:4

NBG Want Christus is het **einde** [τέλος/telos] der wet, tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft.

HSV Want het **einddoel** van de wet is Christus, tot gerechtigheid voor ieder die gelooft.

NBV De wet vindt zijn **doel** in Christus, zodat iedereen die gelooft rechtvaardig zal worden verklaard.

De Bijbel spreekt ook over andere wetten.

Paulus spreekt over de wet van Christus (1 Cor. 9:21, Gal. 6:2, Joh. 13:34,35).

En over de wet van de Geest des levens (Romeinen 8:2).

Maar ook over de wet der zonde (Romeinen 7:23, 25)

En de wet van de dood (Romeinen 8:2)

DEFINITIE GENADE EN WET

A. Genade (charis) is in de Bijbel:

1. De situatie dat God de verdiende straf niet geeft; gratie, vergeving
2. onverdiende weldaad, barmhartigheid, gunst
3. een genadegave of geschenk
4. dank, dankbaarheid, dankzegging
5. overvloedige blijdschap

Genade komt van het werkwoord χαίρω / chairō

1. zich zeer verheugen, blij zijn
2. het goed hebben, gedijen

B. Wat is de wet?

In het Hebreeuws is wet Tora (תּוֹרָה).

Daarmee kunnen de 5 boeken van Mozes worden bedoeld of de *gehele Tenach* (Oude Testament) of de Decalooq (de 10 Woorden) of een specifieke *instructie* of *onderwijzing* van God.

Tora komt van het werkwoord Jara

= werpen of schieten en het doel raken

Tora is het doel van God bereiken!

Ook betekent dit werkwoord:

= regenen (Hosea 6:3),

= onderwijzen, instructie geven (spreuken 3:1),

Door de Tora wil God ons Zijn wegen onderwijzen!

Het doel missen

Het missen van het doel wordt in het Hebreeuws *chet* (חטא) genoemd.

(chet = doel missen, zonde, slavernij.)

Daar bij heeft de Here God een ander doel met Israël, de Levieten, de volken, etc.

Niet alle geboden zijn voor iedereen!

God wil een **veelkleurig volk** dat uit verschillende stammen bestaat en uit de verschillende volken

Samen met Israël '**één nieuwe mens**' (Efeze 2:15)

Eén zoals man en vrouw één worden [maar er blijven verschillen bestaan!]

Oordeel elkaar niet

Kolossenzen 2:16 Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten.

17 Deze zaken zijn een schaduw van de toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.

Paulus gaat dus uit van onderscheid tussen groepen!

We mogen niet de schaduw stellen boven het lichaam!

Door onderlinge liefde kunnen we samen met alle heiligen, in staat zijn te vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is, van de liefde van Christus (Efeze 3:18).

**Gods wet is dus bedoeld om Zijn doel te bereiken –
hierdoor komen wij tot ons doel en onze bestemming!**

Dat kan alleen door Christus!

Het Griekse Woord voor wet is 'nomos' (Nomos is afkomstig uit de Septuagint, de Griekse vertaling van Tenach.)

Nomos (νόμος) betekent o.a. wijze, Gewoonte, principe, wet, wetmatigheid (en in de muziek – wijs/melodie).

Het Griekse νόμος (nomos) is afgeleid van het werkwoord νέμω (nemo) dat 'uitdelen' en 'verdelen' betekent. Gods wet spreekt tevens over dingen die je ontvangt of waar je recht op hebt!

Het doel van Gods wet

Jezus Jezus is geestelijk voedsel voor ons!

De weidegrond / het voedsel voor de schapen - in Johannes 10:9 is niet in de schaapskooi (de gemeente) maar daarbuiten!

Het woord 'weide' = νομή (nome) is verwant aan νομος (nomos)! =

- 1) weide, veevoer, voedsel
- 2) fig. het niet ontbreken aan de noodzakelijke voorzieningen voor het ware leven
- 3) groei, toename

Jezus wetten zijn bedoeld om in vrijheid en gelukkig te kunnen leven!

Daarom zijn het niet de **10 geboden**, maar de **10 woorden** want het zijn 10 woorden van leven! (Vergelijk Lev. 18:5, Jezus 30:20, Jesaja 1:19)

In Romeinen 7:12 schrijft Paulus

Zo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.

Hij zegt niet de wet was ... de wet heeft dus niet afgedaan!

Wat de wet niet kan

De wet wijst naar de verlosser, maar kan zelf niet verlossen!

De wet toont wat onwettig is, maar maakt niet dat mensen de wet gaan houden!

☐ Wat de Genade doet

1. Het schenkt ons Jezus verlossing en Zijn genadegaven!
2. Het geeft ons een nieuwe identiteit

Dat betekent dat we niet onze veiligheid en identiteit in *regeltjes* moeten zoeken – maar in een *persoon*: Jezus!

Wanneer we Jezus genade aannemen is er bovendien niemand meer die ons kan beschuldigen of aanklagen. (De meeste aanklachten komen uit ons eigen hart.)

Jezus is jouw gerechtigheid [niet jouw werken der wet]

⇒ Hierdoor zijn alle aanklachten krachteloos!

Samenvatting

★ **Genade en wet kunnen niet zonder elkaar** ⇒ **het zijn geen tegenpolen**

★ **We moeten bereid zijn onze 'eigen' ideeën over de wet los te laten!**

★ **Gods wet is volmaakt**

★ **Gods wet is wat anders dan wetticisme (we moeten dat niet met elkaar verwarren)**

Psalm 19:7 [Letterlijk vertaald] **De wet** des Heren is volmaakt (perfect), zij doet de ziel terugkeren [SVV bekeert de ziel - NBG verkwikt de ziel];

de getuigenis des Heren is betrouwbaar, zij schenkt wijsheid aan de onwetenden.

De bevelen van de Here zijn juist; zij zijn een bron van vreugde. zij verblijden het hart;

het gebod van de HEERE is zuiver, het verlicht de ogen (de ogen gaan ervan stralen).

Wanneer we leven uit Gods genade, wordt Gods wet/onderwijzing een verkwikking waardoor je ogen gaan stralen!

Wanneer we leven zonder de genade is de wet een juk dat ons voortdurend veroordeelt!

★ **Gods genade geeft je kracht en blijdschap temidden van moeilijke omstandigheden!**

★ **Gods genade zorgt dat je anderen kunt vergeven**

Vergeven = doorgeven van de genade die jij zelf ontving!

★ **Gods genade geeft je een nieuwe identiteit**

★ **Gods genade zet de erfenis van de wet vrij**

Doordat Jezus de wet heeft vervuld ontvangen wij alles waarop

wij volgens Gods wet als erfgenamen recht op hebben!

(νόμος spreekt o.a. van dingen die je ontvangt of waar je recht op hebt!)

★ **Gods genade maakt je overwinnaar!**

★ **Gods genade geeft een vorm van leven die de wereld niet kent**

Genade betekent ook blijdschap of de gave van blijdschap

Dit maakt ons als gelovigen aanstekelijk.

(Zie voor meer onderwijs: www.petersteffens.nl)